

کا تڙڪ سڀيڙي ڙيانمان دڪڪين، زار ڪس سڀم ٻسٽي چار سڙڪرڌني
ڪشڪانين يان دڙيندو وي چار سڙ ٻ ڪشڪانين ناچارن خيان
بد زنو و، چونڪ ٻوٻوٻو وي دوو يان و سڙختي ج راوڄر د بندو و.
ٺو ڪات م عريف ل و زيفي م عريفوون دور د ڪو و ٽو و و
د ڪو و ٽو شو ٽي ڪار ل ٻري پداويستي و ڪر سٽ. زانين ل ٺازاد
د ڪو ٽو ٽ ٻ ڪيل. ل ڪو ٽو نمان ٻ ڪش ٻ ڪي ڪي م عريف،
بوونو و ٻ ڪي ٽو د ٻ ٽو بوونو و ٻ ڪي ماددي. پاشان، ٺم ٺ نجامي
خوارو و ٻ د دست دت، چالاڪي د روني ڪاني و ڪ زانين و فربوون
و بيرڪرڌنو د بند چالاڪي ڪي پويست ڪ خ ٻ ڪشان ني، ٻ ڪو ٻ
ناچاري ڙيان و بارود خ ڪان پي تي؛ ٻ ٻام ٺو خ ش ٻ ڪتي و

بخت و بریدی مرث ک ل نجامی زانین و م عریف و دت د ر و،
 ئایدیالی س ر کیپ ک ی تی و تاک ئایدیالی مر ق کی ئاسایه.
 سروشتی مر ق ک بی و ت د خ ش بت و چ ژ ل ژیان و ر بگرت.
 بخت و ری و خ شگوز رانی ل توانا م عریف کانی مر ق و
 س ر ه د دات. ئ م ش ب و مانایه ک مر ق ب سروشتی خ ی د ی و ت
 بزانت و بوون ک ک ب رزترین ئار زووی زانینی ه ی، ک وات ئ م
 پرسیار ی خوار و ل کارنامی ئ م دای: ئ گ ر خ ش ویستی زانین و
 ئار زووی زانین سروشتی مر ق بت، ئ یا ئ م سروشتی مر ق گ ا و؟
 وک ئ رست باسی تایب تم ندی ئ و ک سان د کات ک ح قیق تیان
 خ شد و ت و خولیای م عریف یان ه ی، ب و ی ک ئ وان ت نها ل
 پ ناو زانیندا زانین د و ت. چونک لای ئ رست بخت و ری مر ق چ
 ل ووی ح ی خ ی و چ ل ووی بخت و بریدی ک ی و، زانیـن و
 فربوون؛ ب کورتی پ یو ست ب زانست و. م عریف ل س رچا و ی
 م عریف ی و ی، ل بند تدا تاک م بستی مر ق ل م عریف و
 فربوون گ یشتن ب م عریف یان بخت و بری.

م د ن ل م عریف ی زانین دا .

ل نجامی م د رنیزاسیـن، مر قی م د رن زانستی کردوو ب
 ئامراز ک ب ج گ ر و ی کاری دستی و پار پ یدا کردن وک زانین.
 م عریف ل باـتربوون و ب ک متـرخـمی و و و ک شسازید و
 گ ا و؛ مر قای تی ب ر و نزمبوون و پ شک و ت. ل وانگ ی سروشتی
 م عریف و، م د رنیزم ن چوو ت ناو س ر د می م عریف و، ب کو
 ها ت ت س ر د می ن زانی و چ و ساندن و ی ع ق یی و و یژدانی. دها تی
 زانست ک کردن و ی سامان، ب ر ه می زانستیش تاریکی و
 چ و ساندن و ی ب ج ر ک ی دیک. زانین و ئامانجی زانینی
 ل د ستدا و، ه ر و ها سروشتی ب ئاماد یی ه میش یی بوون گ ا و.
 وک ئ رست د ت، م عریف، س رچا و ی چ و ساندن و و تاریکی بوو
 ن وک س رچا و ی حکم ت. م د رنیت دها تووی کا کرد ت و، ن ک
 ت نها هیوای کوشتوو، ب کو بوونی مر ق ک رای کوشتوو ک زانست
 نا و ندی ئایدیا یان بند ت تی ژیان، دایک زوی پیس کرد، ک ئ و
 ئ و ه واک ی ژیان ی ئ م ی پ و ب ند، کوشتنی ئا و و مر ق و
 و وک و درخت و ه کاری گ رمبوونی جیهان و گ ا نی ک شو ه و
 س ر ه دانی ن خ ش ی و با و بوون و ی قایر س. وردتر ب یـن
 “م عریف ی” ئ م پ شنگی ب م ها و ژ کان بوو، ل بری ئ و ی
 د ن وای و ئارامی ب خ ک بب خ ش ت، ترس و ترس و د ا و ک ی
 دروست کرد. ل بری ز ر د خ ن، غ مگینی دروست کرد. م عریف ج و ه ر

و حقیقتی خبی لډسنداو. هاشانی "جوهږر" ئو "هېووی" ی ک دوترت م‌عریفی بوونی هېی ب‌های ن‌ماو. م‌حاً بوو بانگ‌ش‌ی ئو بکرت ک م‌عریف‌یک هېی ک س‌روشت ل‌ناو د‌بات، وات م‌عریف ل‌ بوون‌و گ‌او ب‌ هیچ.

م‌عریفی م‌د‌رن گ‌ی ب‌ ل‌ناوبرنی م‌رف خ‌ش کردوو ن‌ک زگار بوون و ملک‌چکردنی لاواز‌کان ل‌لاین ب‌ه‌ز‌کان‌و. ل‌ د‌نیای نو‌دا ل‌بری یاسای م‌رف، یاسای ج‌نگ‌ حوکم‌انی د‌کات، ب‌ه‌ز ب‌ ه‌ز‌کان د‌خوات. س‌روشتی استی و دادپ‌رو‌ری و ه‌رو‌ها زانین ب‌ یاسای دارستان دیاری د‌کرت. استی یان استی‌کان ل‌س‌ر ت‌رازووی زا س‌نگ د‌کرت‌ن. م‌عریف حقیقت و ج‌وه‌ری خبی لډسنداو؛ چونک زانستی ئ‌م‌ ل‌س‌ر مانا بنیات ن‌نراو، ب‌کو ل‌س‌ر مادد بنیات نراو؛ ب‌ری ل‌ مادد د‌کردو ن‌و‌ک ل‌ مانا. ئ‌نجام‌ک‌ی دروستکردنی پ‌ویستی زانین بوو، ن‌و‌ک زانین ب‌ زانین. م‌عریف ل‌ ماد‌و ب‌ مانا ن‌چوو، ب‌کو ل‌ مانا ب‌ مادد ه‌نگاوی نا، وات ل‌ س‌ر‌و‌و ب‌ خوار‌و. و‌ک ئ‌و‌ وای ل‌ ماناک، ک استی و ج‌وه‌ری شت‌کان، ب‌ ئ‌و مادد‌ی‌ی ک پ‌ک‌هات‌ی، یان ل‌ د‌رب‌ین‌کی دیک‌دا، ل‌ ج‌وه‌ر-خود‌و، ب‌ مادد.

کات‌ک پرسیار ل‌بار‌ی س‌روشتی استی یان ج‌وه‌ری استی د‌کرت، ز‌رب‌مان و‌‌ام د‌د‌ین‌و‌ ک ه‌مان س‌روشتی "استی" ی. ک‌وات "چی است"، پ‌و‌ر‌ک‌ی ماف‌چی و ب‌ ک و ب‌ پ‌ی چی دیاری د‌کرت، یان حوکم و ب‌یاری گ‌ل‌کی دیاریک‌راو یان ک‌م‌گ‌ای؟" پرسیار‌کانی و‌ک بیرکردن‌و ل‌ س‌روشتی م‌عریف و زانین، وردتر ب‌ین، استی و نایدیالی م‌عریف چی؟ بیرکردن‌و و گ‌ان ب‌دوای و‌‌ام ب‌ پرسیار‌کانی و‌ک گ‌ان ب‌دوای چار‌س‌ر و ب‌کاره‌ن‌انی زانیاری ه‌وا‌گری و‌ک ب‌ها ک‌ش‌ی‌کی کوشند‌ی ب‌ ئ‌م‌‌ی ئ‌م‌. چونک ئ‌م ج‌ر پرسیار ه‌وت‌ای ل‌گ‌ گ‌ان ب‌دوای حقیقت‌دا و پ‌یو‌ندی‌کی ن‌زیک‌ی ب‌ ماف و ماف‌کان‌و ه‌ی؛ چونک بوونی حقیقت وات بوون و زامنی ماف و ماف‌کان ب‌گشتی؛ وات استی ماف‌کان نام‌نن و نادادپ‌رو‌ری ل‌ گ‌ی د‌رک‌وتنی در‌و س‌ره‌د‌دن.

تیری نازادی‌کان ب‌ زانین و پ‌اکتیزم

ل‌ ئ‌نجامی لادانی م‌عریف ل‌ حقیقت، بوونی "نازادی ب‌ سنوور" د‌ت ب‌رنام‌ی کار و پ‌یو‌ندی ک‌م‌‌ای‌تی- یاسایی د‌شک‌ن‌ت. ب‌م

شـوایـ دسـاـتی یاسا بـ ئازادی بـدست دـت. هـ و نادادپـروـری، تاوان و خراپـکاری، وک کردـوی نائـخلاق، لـ ژـ پـردی “ئازادی” دا، ای یاسا وک زامنکاری داب و نـریت و ایـسا کـمـایـتیـکان لـ ناو دـبات. جیاوازی مندا لـگـ دایک و دایک لـگـ باوک و ژن لـگـ پیاودا افـ دـکات. وک منداک، دایکک، ژنک، بـ ناوی ئازادی کـسیـو، دـچـتـ ناو هـزکی سـربـخـبوون بـرامبـر بـو کـسانـی کـ لـ خـی گـورـتر و پـگـیشتووـترن. بـگومان نابـت چـمکی تاکی سـربـخـبوون لـگـ چـمکی ناکـکبوون لـگـ گـورـکاندا لـ زیرکی و تـمـندا تـکـ بکـین. پـویستـ خـک و هاووـاتیان ئاگادار بکـرنـو لـ استی و سروشتی ئازادی بـرامبـر ئـو کردانی کـ نشان دـدرـن دـرهاویشـتی ئازادیـ. بـگومان کـشی ئازادی یـکـکـ لـ گـرنگـترین کـش فـلسـفی و ژیا نی سـدی بیست و یـک، بـ لـبـرچاوگـرتنی ئـگـری کـیلایـتی بـت بـ ئازادی، یان ئازادی بـت بـ کـیلایـتی، پـرسـکـ بـناتـواوی تـواو دـکـرت. ئـگـر بـین ئـو تاکـ گـرنتیـ کـ دـتوانین بـدستی بهـنین ئازادی استـقـینـ و شـنگـری استـقـینـ بـ بیرکردنـو یـکی نوـ لـ استی و جـوهـری ئـو بوونانـی کـ پـشـکـش دـکـرن. چونکـ بـهای ژیا نمان یـکـسانـ بـو ادایـی کـ دـتوانین ژیا نمان ماندار بکـین. وک سوکرات دـت: “ژیا ن شایـنی ئـو نیـ بـ پـرسـیار و کـتبـ بـزیت”.

نَجَام

بـكورتى حـقيقـت پـاـنـزى مـاف و دادپـروـريـيـ، لـكـا تـكـدا درـ
پـاـنـزى و هـكـارى نادادپـروـري و ناداديدـ. ئـگـر ئـا مـانـجى مـعـريـفـ
فـربونى مـعـريـفـيـ، ئـوا ئـا مـانـج دـبـت بـ پـى زانين بـزين.
زانين، بـر هـمى پـوـيـستى، دـبـت وـك بـر هـمى خـشـويـستى و ئـارـزووى
دـربـكـوـت، نـك تـنـا مـبـست لـى گـيـشتن بـ فـزـيـلـتى زانين بـت.
واتـ بـ كـسـك بـبـيت بـچى زانست دـخـوـنـيت؟ بـئـوى كـا تـك لـيان
پـرسـيم، زانست دـخـوـنـم بـ ئـوى بـزانم، ئـا مـانـجـيـشـم لـ خـوـنـدنـى
زانستدا تـنـا زانينـ.

سڀ رڃا وٽ ڪان.

فارسی

- کتاب معرفت شناسی. نویسنده : لیندا زاگزیسکی. مترجم : کاوه بهیانی. ناشر: فیدی پلاس. ۱۳۷۹.

- کتاب معرفت و معنویت، مؤلف: سید حسین نصر، ناشر: سهروردی، مترجم:

انشاء الله رحمتی. ویراستار: محمدجعفر صدری. سال چاپ: 1388

عراق بی

- کتاب نظریات التعليم. دراسة مقارنة. ترجمة. د. علي حسين حجاج.
مرتجة. د. عطية محمود هناز دار الطبع. عالم المعرفة 1970.
- عنوان الكتاب: المنهج معرفة المعرفة: أنثروبولوجيا المعرفة.
تأليف: إدغار موران. ترجمة: د. جمال شحيد. الناشر: المنظمة
العربية للترجمة - مركز دراسات الوحدة العربية. سنة 2010.

ئینگلیزی

The Book of Knowledge between the 'Old' and the 'New' World:-
history of an encyclopedia Gabriela Pellegrino Soares -
UNIVERSITY OF SAO PAULO TRANSLATION:Eoin O'Neill
TOPIC:Publishing PLACE :Europe - South America - North America
PERIOD :The Consolidation of Mass Cultures DOI:10.35008
NOVEMBER 2021